

Mikor lehet teljes a megyei sajtóbibliográfiák sorozata?

Látóköri

A *Könyvtáros* 1969. novemberi számában Páldy Róbert *Teljes lehet a megyei sajtóbibliográfiák sorozata* című írásában helyzetjelentést adott a megyei sajtóbibliográfiák folyamatban levő munkálatairól, azoknak a válaszközlés alapján, amelyeket a könyvtárigazgatók akkor a szerkesztőség körkérdésére adtak. A számvetés szerzője megállapította, hogy az 1957 és 1966 között megjelent hat megyei sajtóbibliográfiához rövidesen újabbak csatlakozhatnak: Baranya, Csongrád, Győr-Sopron, Hajdú-Bihar, Heves, Pest, Szolnok és Zala megyékben ugyanis befejezés előtt állt az adatgyűjtés, s várható volt, hogy a bibliográfiák 1970 és 1972 között meg is jelennek. Ezekben az években azonban egyik megye sem adta közre sajtóbibliográfiáját, csupán — még 1969-es dátummal — Szabolcs-Szatmár; ezt a vállalkozást azonban nemcsak sikertelennek minősítette a szakmai kritika, hanem újbóli összeállítását, megszerkesztését és kiadását is javasolta. 1973-ban és 1974-ben végre újabb lendületet vett a sajtóbibliográfiák megjelentetése — Heves, Csongrád, Hajdú-Bihar és Békés megye tette le ekkor a helytörténeti kutatás asztalára a maga kötetét —, olyannyira, hogy az 1974. évi szegedi sajtóbibliográfiai tanácskozás ajánlásai jogosan kérhették az adós megyéktől a hiányzó összeállítások kiadását 1980-ig. Az elmúlt nyolc évben napvilágot is látott újabb négy bibliográfia (Szolnok, Pest, Zala, Tolna), négy megyéé azonban még mindig késik. A figyelem felkeltése végett — és némi ösztönzésül is — ezért fordult szerkesztőségünk ismét körkérdéssel az érdekeltekhez, megtudakolván, mikorra várható a megyei sajtóbibliográfiák sorának valóban teljessé válása. A következőkben erről szeretnénk képet adni az érdekelt megyeikönyvtárigazgatók válasza alapján:

Lisztes László (Bács-Kiskun m.):

A megye jelenlegi közigazgatási határain belül levő helységekben megjelent, illetve nyomtatott

hírlapok és folyóiratok bibliográfiájának gyűjtési határai a kezdetektől 1975-ig terjednek. Az összeállító *Birck Edit*, a Petőfi Irodalmi Múzeum osztályvezetője. Az anyaggyűjtés forrásai elsősorban a budapesti könyvtárakban és a Bács-Kiskun megyei közgyűjteményekben őrzött példányok, másodsorban a sajtóbibliográfiák.

Feljegyezzük a rovatcímeket és a lapokban rendszeresen közreműködő szerzők neveit is. (Hosszabb életű lapoknál ötéves időközökre bontva.) A tételek a címek betűrendjében sorakoznak egymás után. Minden leírást lelőhely-jegyzék követ. Ahol példány nem ismeretes, a bibliográfiai forrásra hivatkozunk.

Jelenleg a munka itt ismertett szakaszait befejeztük; az elkövetett hibákat, pontatlanságokat tisztázzuk, kijavítjuk, a hiányzó adatokat pótoljuk. Hátravan még a kézirat végleges szövegének legépelése és a mutatók elkészítése. A sajtóbibliográfia tervezett mutatói: név-, földrajzi (ezen belül: nyomdák szerint tagolt) és időrendi mutató.

Az egész kézirat még az idén együtt lesz. Megjelentetése több éve szerepel a megyei tanács művelődésügyi osztályának kiadványtervében, de anyagi fedezet hiányában senki nem tudja megmondani, hogy valójában mikor lehet nyomdába adni a bibliográfiát.

Dr. Román Lászlóné (Baranya m.):

Könyvtárunk a megyei sajtóbibliográfia anyaggyűjtését még az 1960-as évek derekán megkezdte. Elsőként a budapesti nagy könyvtárakban található baranyai időszaki kiadványok feldolgozására került sor. (Országos Széchényi Könyvtár, Országgyűlési Könyvtár, a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, Egyetemi Könyvtár). A munkát megbízásunk alapján a Széchényi Könyvtár egyik munkatársa végezte.

Következő lépésként a megyei közgyűjtemények periodikáinak feltárásába fogtunk. Teljesen elkészültünk a Pécsi Egyetemi Könyvtár anyagá-

nak számbavételével, majd a Pécsi Állami Levéltár igen jeles gyűjteményében folytattuk a munkát. Ekkor azonban — a 70-es évek közepén — egyéb fontos teendőink miatt az anyaggyűjtést félbe kellett szakítani, s részben a könyvtár átszervezéséből adódó feladataink, részben pedig személyi okok miatt azóta sem voltunk képesek folytatni. Tudjuk azonban, hogy milyen fontos adóságunk a megyei sajtóbibliográfia elkészítése. Ezért 1983-ra már újra tervezzük a munkát, s reméljük, hogy az évtized végére elkészül a megye majd ezer időszak kiadványát feltáró bibliográfia.

Sinay Jenő (Győr-Sopron m.):

Háromévi szünet után újraindultak a győri Kisfaludy Károly Megyei Könyvtárban a sajtóbibliográfia munkálatai, amelyek egyrészt a bibliográfia szerkesztőjének, másrészt az Országos Széchényi Könyvtár szerződéses munkatársának hosszan tartó betegsége miatt szüneteltek.

A közelmúltban a szerkesztő bizottság kibővített ülést tartott a munka ütemezéséről, s a kiadás elhúzóda miatt abban állapodott meg, hogy az eddigi tervtől eltérően a bibliográfia anyaggyűjtése ne 1975-ig terjedjen, hanem a megyében megjelent első periodika születésének 200. évfordulójáig, 1979-ig bővítse ki gyűjtésének időhatárait. (Egyébként a gyűjtőkör az eredeti elképzeléseknek megfelelően a történelmi Győr-Sopron megyét foglalja magában.)

A négy alaplelőhely közül háromnak: a Megyei Könyvtár, az Országos Széchényi Könyvtár és a Győr-Sopron megyei II. sz. Levéltár anyagának feldolgozása elkészült, hátravan még a mosonmagyaróvári Hansági Múzeum állományáé. A kiegészítő lelőhelyek közül a burgenlandi tartományi könyvtár (Eisenstadt) állományának feldolgozása ugyancsak elkészült. Megkezdődött a munka a többi kiegészítő lelőhelyen is, elsősorban a Pan-

nonhalmi Főapátsági Könyvtárban és a Győri Egyházmegyei Könyvtárban. Az alaplelőhelyeken is folynak a kiegészítő munkálatok, egyrészt a lelőhely-jegyzékek teljesebbé tétele, másrészt a bibliográfia időhatárának meghosszabbítása miatt.

A szerkesztő bizottság véleménye szerint a gyűjtőmunkát 1982 végéig be lehet fejezni, s a jövő évben elkezdődhetnek a szerkesztési munkák. A sajtóbibliográfia várható megjelenési éve 1985.

Kojnok Nándor (Nógrád m.):

A Nógrád megyei sajtóbibliográfia körülbelül fél éve nyomdakész állapotban van. Abban reménykedtünk, hogy nyomdai kiadásához sikerül pénzt szerezni, mivel azonban nem kaptuk meg a szükséges összeget, saját sokszorosító műhelyünkben vagyunk kénytelenek elkészíteni a bibliográfiát. Ez remélhetőleg már 1982 őszén megjelenhet.

*

A nyilatkozatok értelmében tehát a megyei sajtóbibliográfiáról rendezett szegedi tanácskozás tizedik évfordulójáig, 1984-ig az érdekelt megyei tanácsok jóvoltából — és esetleg a központi erőforrásokból kapott támogatással — megjelenhet két megyei sajtóbibliográfia, a harmadikat pedig talán az évtized középső évében veheti kezébe a helytörténész, diák vagy lokálpatrióta „civil” olvasó. Végül pedig aki türelmes, illetve megéri az évtized végét, talán éppen a szegedi ajánlások megszületésének tizenötödik évfordulójára, tizennyolcvényi késéssel a nevezetes tanácskozás szabta határidőhöz képest, esetleg megírhatja a *Könyvtárosba*: „Teljessé vált a megyei sajtóbibliográfiák sorozata!” Így — a kései öröm felkiáltójelével.

—ő—

Szerkesztői üzenet

Dr. Galács András, ELTE Őslénytani tanszék, Bp. VIII., Kun B. tér 2. 1083.

Szívesen közzétesszük arra vonatkozó kérését, hogy tudománytörténeti kutatáshoz segítségként a könyvtáraktól, különösen a régi állománnyal is rendelkező intézményektől tájékoztatást szeretne kapni *R. Townson: Travels in Hungary with a Short Account in Vienna in the Year 1793* című,

1797-ben Londonban megjelent könyvével kapcsolatban. (Létezik későbbi francia és hollandiai kiadás is.) Örömmel fogad minden adatot arról, hogy mely könyvtárakban őrzik példányait, megállapítható-e, honnan vagy kitől került jelenlegi helyére, s nincs-e a példánynak egyedi érdekessége (szerzői ajánlás, bejegyzések stb.). Mindennek felvilágosításért előre is hálás köszönetet mond a segítőkész könyvtáraknak.